

Isplata potpora za slučaj smrti člana uže obitelji ovršenika na zaštićeni račun

Gordana Muraja*

Kod isplate pomoći za slučaj smrti člana uže obitelji poslodavac mora voditi računa o ograničenjima koje postavlja Ovršni zakon i Zakon o porezu na dohodak. Za isplate sindikalnih potpora, pod određenim uvjetima, nema ograničenja za isplatu ovršeniku na zaštićeni račun, a isplata nije oporeziva. U članku autorica detaljnije obrazlaže ove isplate.

1. Potpore koje isplaćuje poslodavac i ovrha

Mnogim kolektivnim ugovorima zaposlenicima je zajamčena pomoć u slučaju smrti supružnika, izvanbračnog druga ili životnog partnera, djeteta i roditelja. Primjerice, Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (NN 56/22 i 127/22) člankom 60. stavkom 1. u trećoj podstavci utvrđuje da zaposlenik u takvom slučaju ima pravo na pomoć u visini 1 proračunske osnovice. Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (NN 69/22 i 127/22) u članku 45. utvrđuje da službenik i namještenik ima pravo na pomoć u slučaju smrti supružnika¹, djeteta i roditelja u visini 1 proračunske osnovice. Budući da je kolektivno ugovaranje prisutno na različitim razinama nije moguće imati uvid u sva rješenja pa je ovaj tekst pripremljen imajući u vidu poslodavce koji imaju slična rješenja u općim aktima radnog prava. Konkretna će rješenja, naravno, trebati primijeniti tako kako su normirana.

2. Izuzeće od ovrhe i isplata potpore na zaštićeni račun

Kod isplate potpore u slučaju smrti članova obitelji zaposleniku – ovršeniku koji ima zaštićeni račun postavlja se pitanje na koji se račun isplaćuje potpora – treba li je isplatiti na račun na kojem se provodi ovrha ili se može isplatiti na zaštićeni račun.

Potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi od nesamostalnog rada izuzete su od ovrhe na temelju članka 172. stavka 1. točke 14. Ovršnog zakona (Narodne novine 112/12, ZOIZD ZPP 25/13, 93/14, Odluka USUD RH 55/16, 73/17. i 131/20.

Pri isplati, dakle, treba voditi računa o propisanom iznosu do kojeg se isplata ne smatra oporezivim primitkom.

Podatak o tome koji je iznos u pitanju uređuje članak 7. stavak 2. Pravilnika o porezu na dohodak ('Narodne novine' br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23²) koji pod točkom 4. navodi da su *jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika (bračnog druga, roditelja, roditelja bračnog druga, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, posvojene i udomljene djece i djece na skrbi te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu)* neoporezive do iznosa od 398,17 € – a to znači da se u tolikom iznosu zaposleniku na čijem se računu provodi ovrha jednokratna potpora može isplatiti na zaštićeni račun.

Ako je općim aktom radnog prava radniku za takav slučaj zajamčena veća svota, na sve preko navedenog iznosa treba obračunati poreze i doprinose. No, to ujedno znači da se taj iznos ne može isplatiti na zaštićeni račun i da ga treba uplatiti na račun na kojem se provodi ovrha.

3. Sindikalne socijalne potpore

Od ovrhe su izuzete i sindikalne socijalne potpore. Njih Ovršni zakon uređuje člankom 172. stavkom 1. točkom 21. koji utvrđuje da su od ovrhe izuzete *sindikalne socijalne potpore koje članovima sindikata na temelju važećih propisa isplaćuje sindikat*.

Ovdje je vidljivo da nema postavljenog ograničenja u novcu koji se ovršeniku može isplatiti na zaštićeni račun. To znači da se potpore koje sindikat isplaćuje u skladu s njihovom definicijom iz citirane točke 21. mogu u cijelosti uplatiti na zaštićeni račun.

4. Oporezivanje potpore koju isplaćuje sindikat

Potpore koje isplaćuje sindikat se ne smatraju dohotkom, u skladu s člankom 8. stavkom 2. pod točkom 9. Zakona o porezu na dohodak koji utvrđuje da se ne smatraju dohotkom *pomoći i potpore koje neprofitne organizacije isplaćuju svim svojim članovima pod istim uvjetima iz sredstava prikupljenih članarinama koja nisu ostvarena obavljanjem*

* Mag. iur. Gordana Muraja, odvjetnik, Odvjetnički ured MURAJA, odvjetnik.muraja.com

¹ Kako je bračna zajednica po svojim učincima izjednačena s izvanbračnom i životnim partnerstvom, i ovo će se uređenje primijeniti na izvanbračnu zajednicu i životno partnerstvo.

² Prema redakcijskom pročišćenom tekstu sa stranica Porezne uprave, www.porezna-uprava.hr

djelatnosti koja podliježe obvezi plaćanja poreza na dobit te članovima uže obitelji preminulog člana neprofitne organizacije, a temeljem statuta i odluka nadležnih tijela neprofitnih organizacija, uz uvjet da se za isplaćene primitke ne traži niti ne daje protučinidba odnosno da se ne radi o primicima iz članka 5. ovoga Zakona, a članak 5. među izvorima dohotka nabraja primitke od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala i drugih primitaka. Da ne bi postojala obveza obračuna poreza i doprinosa na potporu, ona, dakle, treba biti dar članu, mora svim članovima biti dostupna pod istim uvjetima i mora biti isplaćena iz sredstava prikupljenih članarinom, odnosno ne smije biti ostvarena obavljanjem djelatnosti koja podliježe obvezi plaćanja poreza na dobit.

Budući da je sindikat neprofitna organizacija, pod uvjetima koje utvrđuje točka 9. članu može isplatiti primitke koji udovoljavaju uvjetima iz navedenog članka 8. stavka

2. točke 9. Zakona o porezu na dohodak. To da se ti primici ne smatraju dohotkom znači da za njih ne postoji vrijednost do koje se mogu isplatiti jer bez obzira na vrijednost, na potporu kod isplate nije potrebno obračunati i platiti poreze i doprinose.

5. JOPPD

Izvjštavanje o isplati za potporu koju isplaćuje poslodavac obrascem JOPPD je uobičajeno, kao i za sve druge isplate neoporezivih primitaka, uz primjenu odgovarajuće oznake neoporezivog primitka.

No, za isplate sindikalnih potpora, na temelju članka 78. stavak 1. točka 6. Pravilnika o porezu na dohodak, iznimno obrazac JOPPD ne podnose isplatitelji odnosno sami porezni obveznici, za potpore iz članka 8. stavka 2. točke 9. Zakona, tj. za one koje se daju u naravi i sindikalne socijalne potpore.

IMATE PITANJE?

Slobodno nam se obratite sa Vašim dilemama i pitanjima. Tu smo za Vas.

pitajcentar@tim4pin.hr

